

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 7 ΙΟΥΝΙΟΣ 1996

Η κατάσταση στο απροχώρητο Φόρτωναν λαθρομετανάστες στην Κακαβιά

Η κατάσταση στην Κακαβιά, το έχουμε τόνισει πολλές φορές, είναι απαράδεκτη. Το τελευταίο κρούσμα είναι πολύ ανησυχητικό αφορά βεβαίως άμεσα την επαρχία και είναι δείγμα μέχρι που φτάνει η ανωμαλία στον συνοριακό χώρο. Αυτοκίνητο πούλμαν μισθωμένο από την Αστυνομία για την επαναπρώθηση των συλλαμβανόμενων λαθρομεταναστών παρέδωσε στην πύλη τους επιβάτες με τη συνοδεία αστυνομικών. Μετά και σε απόσταση 100 μέτρων στο χώρο του Μεθαρσίου Σταθμού ο οδηγός «φόρτωσε» στις μπαγκαζιέρες του πούλμαν 17 λαθρομετανάστες για να τους μεταφέρει στο εσωτερικό της χώρας. Κάποιοι τον υποψιάστηκαν και στον έλεγχο στη γέφυρα του Νεοχωρίου συνελήφθη και οι λαθρομετανάστες απελάθηκαν.

Τα ερωτήματα που δημιουργούνται στον καθένα είναι πολλά όταν με σιγουριά και θράσος κυκλοφορούν στο χώρο της Κακαβιάς λαθρομετανάστες και «φορτώνονται» σε πούλμαν μισθωμένο από το κράτος.

Πιστεύουμε πως για κάθε Πωγωνήσιο το γεγονός είναι πολύ ανησυχητικό και δημιουργεί αμφιβολίες για την ασφαλή φύλαξη των συνόρων και το εφαρμοζόμενο σύστημα. Το πρόβλημα φύλαξη συνόρων γίνεται πρώτο θέμα για την επαρχία μας και σαν τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα από τους κοινοτικούς φορείς.

Τόχουμε ξαναγράψει πως έξι χρόνια είναι πολύ να τραβεί αυτή η κατάσταση τρία δισεκατομμύρια ξοδεύτηκαν πέρυσι για τα μέτρα φύλαξης των συνόρων μέσα στα οποία και περίπου 500 εκατομμύρια για τη μίσθωση πούλμαν μεταφοράς λαθρομεταναστών.

Και ιδού η κατάληξη. Και το χειρότερο, ενώ ξοδεύονται τόσα χρήματα για μεταφορές, επιδόματα, εκτός έδρας για το πρόβλημα η επαρχία μας έχει εγκαταληφθεί αναπτυξιακά, ουδέν παραγωγικό έργο συντελείται και εγκαταστάθηκαν, μόνιμο ο φόβος, η ανησυχία και η έλλειψη ασφάλειας.

Τα αρχαιολογικά μας σε διεθνές συνέδριο

Στο 6ο Διεθνές συνέδριο του Αιγαίου που έγινε στη Φιλαδέλφεια των Η.Π.Α από τις 18 έως τις 21 Απριλίου με θέμα: «Τέχνη, εργαστήρια και τεχνίτες στο Αιγαίο την εποχή του Χαλκού» έγινε ανακοίνωση από τους αρχαιολόγους Ηλία και Ιωάννα Ανδρέου με τίτλο: «Ενα εργαστήριο ηλεκτρου στο Πωγώνι της Ηπείρου». Το συνέδριο είχε οργανωθεί από το Πανεπιστήμιο Temple της Φιλαδέλφειας και συμμετείχαν αρχαιολόγοι από όλο τον κόσμο με εβδομήντα (70) ανακοινώσεις.

*Τα Πανηγύρια αρχίζουν
χρειάζονται ενίσχυση
με την παρουσία όλων*

*Παράδοση - πηγή ζωής
και απανδοχής*

Το καλοκαίρι μπήκε, παρόλες τις αταξίες του καιρού με τις βροχές και τις εναλλαγές ζέστας - κρύου. Οι συνήθειες «τουρίστες» των χωριών μας έφτασαν και φτάνουν συνεχώς. Είναι οι συνταξιούχοι που περνούν σχεδόν όλο το καλοκαίρι στα χωριά μας. Και είναι αυτοί που ζωντανεύουν τα χωριά μας και γίνονται αφορμή να τραβούν και τους νεώτερους απογόνους που περνούν και κείνοι ένα μέρος της άδειας στο χωριό τους.

Μια τελευταία ανάλυση του φαινομένου του παραθερισμού και της επιλογής τόπου διακοπών διαπιστώνει πως ένας στους δύο Έλληνες χαμηλόμισθους επιλέγουν το πατρικό σπίτι στη γενέτειρά για να κάνει διακοπές.

Για το Πωγώνι είναι σημαντικό και αυτό το γεγονός για την καλοκαιρινή κίνηση και ζωή, του χωριού μας. Ίσως πρέπει σ' αυτό το σημείο να γίνει μια συντομική προσπάθεια από όλους τους φορείς να βελτιωθούν κάποιες συνθήκες

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Αυξήθηκαν οι ξενώνες, μια ελπίδα για τον μικροτουρισμό

που να κάνουν την ποιότητα ζωής όλων καλύτερη, ευχάριστη και προσίτη και για κείνους που έχουν περιορισμένες δυνατότητες. Οι συνθήκες ζωής αλλάζουν και οι Πωγωνήσιοι καταφέρνουν πάντοτε να πρωτοπορούν και να προσαρμόζουν τη δράση τους με την νέα κατάσταση.

Δεν είναι άσχετο και το γεγονός πως τελευταία έχουμε μια αύξηση των ξενώνων στο Πωγώνι. Όχι εντυπωσιακή βέβαια αλλά αξιολογική για να εκτιμηθεί σαν δείκτης μιας προσπάθειας που θέλει να καλύψει μια ζήτηση συνθηκών διαμο-

νής και παραθερισμού. Αριθμούμε έτσι πρόχειρα τους ξενώνες Χριστόφ. Κωσταρά στο Δολό, Σχίζα στο Ωραιόκαстро, Δ. Μήτση στα Κτίσματα. Δημοτικός στο Δελβινάκι. Στη Βήσσανη λειτουργεί από χρόνια ξενώνας. Επίσης λειτουργεί ξενώνας στην Κ. Μερόπη, στη Ρουψιά στον Παλαιόπυργο και ίσως κι άλλου που μας διαφεύγει. Πριν λίγα χρόνια μια τέτοια προοπτική θα ήταν αδιανόητη. Τώρα μια συνέχεια αυτής της προοπτικής είναι πολύ πιθανή. Επίσης κάποια καφενεία, ψησταριές, μπαρ, καφετέριες είναι μέσα

στην ίδια κατεύθυνση τουλάχιστον για τη θερινή περίοδο.

Δεν μπορεί βέβαια να δοθεί μια πολύ αισιόδοξη ελπίδα. Είναι όμως κάτι γιατί μπορούσε να ήταν μια τραγική αντίστροφη πορεία. Ας φροντίσουν όλοι όσοι δοκιμάζουν αυτές τις πρωτοβουλίες να μην απογοητεύσουν τους συμπατριώτες μας και τους επισκέπτες με κακή ποιότητα εξυπηρέτησής και τιμές αναγορευτικές. Ας το προσέξουν πριν φοβιστεί και η νέα γενιά!

Δεν γνωρίζουμε αν θα γίνουν συνέδρια, συνελεύσεις και εκτεταμένες συζητήσεις στα καφενεία μας. Θέτουμε το θέμα στην ημερήσια διαταγή αλλά και σαν θέμα καθημερινής πρακτικής. Η νέα αυτή εικόνα και πραγματικότητα του Πωγωνίου ας τρέφοδοτηθεί με λάδι ελπίδας για να είναι αναμμένο το καντήλι για μια συνέχεια στην επαρχία μας παρ' όλες τις άλλες αρνητικές συνθήκες που μας δίνουν.

K.X.K

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΜΑΣ

Δημοσιεύουμε αμέσως κάτω επιστολή του Προέδρου του Συμβουλίου Περιοχής κ. Αριστ. Βίλλη σχετικά με το σχόλιό μας στο προηγούμενο φύλλο. Σ' αυτό έχουμε να πούμε τα εξής: Δεν έχουμε πρόθεση ν' αρχίσουμε αλληλογραφία με τον Πρόεδρο του Συμβ. Περιοχής. Γράψαμε καλοπροαίρετα ένα σχόλιο με όση πείρα διαθέτουμε στην διαχείριση των κοινών και με την εκφρασμένη άποψη πολλών πως είναι ανάγκη για το Πωγώνι να στρατευτεί κάθε συμπατριώτης που γνωρίζει και μπορεί να προσφέρει. Αν αυτό δεν είναι καλοπροαίρετο θα το κρίνουν οι Πωγωνήσιοι. Τα άλλα που κατά τον κ. Πρόεδρο «περιττεύουν» τα θέτουμε απλώς στην κρίση των μελών του Συμβουλίου Περιοχής τα οποία θα κρίνουν αν συμφωνούν με αυτή την ποιότητα συμπεριφοράς και χρήσης της παρασχεθείσας εξουσίας.

Δελβινάκι 12 Ιουνίου 1996

Επιστολή

Κύριε Διευθυντά,
σχετικά με το σχόλιο της αγαπητής σε όλους τους Πωγωνήσιους Εφημερίδας σας για το Συμβούλιο Περιοχής και το Νομαρχιακό Συμβούλιο που δημοσιεύτηκε στο φύλλο του Μαΐου 1996 θα ήθελα να σας γνωρίσω τα εξής: Ο θεσμός του Συμβουλίου Περιοχής κάνει τα πρώτα του βήματα. Ο καιρός θα δείξει πόσα μπορεί να πετύχει. Οι αντιπρόσωποι στο Συμβούλιο Περιοχή είναι δοκιμασμένοι από άλλες θέσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έμπειροι και γνωρίζουν τα προβλήματα της περιοχής. Οποιαδήποτε άλλη γνώμη είναι δεκτή εφόσον είναι καλοπροαίρετη και θα μπορούσε να προωθήσει την επίλυση των μεγάλων προβλημάτων της επαρχίας μας. Επομένως κάθε ένας από την θέση που βρίσκεται, εφόσον το θέλει, μπορεί να αγωνιστεί για το καλό του Πωγωνίου γιατί όλα τα άλλα περιττεύουν.

Φιλικά

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου Περιοχής
Αριστοτέλης Βίλλης

Η απάντηση της Μερραρχίας

Πήραμε τελικά απάντηση, έστω και καθυστερημένα και μετά την κυκλοφορία του προηγούμενου φύλλου μας, από την Μερραρχία μας.

Την παραθέτουμε για ενημέρωση των συμπατριωτών μας και προς γνώση για κάθε δική τους περίπτωση κυκλοφορίας. Οι παραμεθόριες κοινότητες της επαρχίας μας έχουν στο αρχείο τους και την πρώτη και την δεύτερη επιστολή της Μερραρχίας και γνωρίζουν τι ζητήθηκε και τι ανακλήθηκε:

«Αξιότιμε Κύριε Κωστούλα
Σας γνωρίζουμε, σε απάντηση της από 10 Μαΐου 1996 επιστολή

σας, ότι δεν απαιτείται η έκδοση αδειας προκειμένου να εργαστείτε μέσα στη ζώνη προκαλύψεως των 500 μ., με την προϋπόθεση ότι θα σεβαστείτε τις υποδείξεις των στρατιωτικών οργάνων προκαλύψεως στον παραπάνω χώρο, για λόγους Εθνικής Ασφαλείας.

Επιπρόσθετα σας γνωρίζουμε ότι η Μερραρχία δεν εξέδωσε ούτε απαίτηση ποτέ ανάλογες άδειες από τους κατοίκους των παραμεθωρίων περιοχών.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση
Ευάγγελος Ρούμπης
Υποστράτηγος

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μετά από αρχαιρείες εκλέχτηκε το νέο Δ.Σ. της Αδελφότητας Βησσαίων που συγκροτήθηκε ως εξής:

Πρόεδρος: **Ε. Γούναρης**
Αντιπρόεδρος: **Κ. Φλώρος**
Γ. Γραμματέας: **Γ. Αρμεντζος**
Ταμίας: **Γ. Βλαχιώτης**
Μέλη: **Λίτσα Βαλαβάνη, Ε. Κασιδάς, Χρ. Παπαντίνος, Ι. Στούπης και Ανγή Χρηστίδου.**

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Χαραυγιδών Αθηνών συγκροτήθηκε ως εξής:
Πρόεδρος: **Φώτης Στόλης** του Νικολάου
Αντιπρόεδρος: **Κωνσταντίνος Ζαφείρης** του Αθανασίου
Γραμματέας: **Φίλιππος Σταύρος** του Γεωργίου
Ταμίας: **Ελευθέριος Βόκολος** συζ. Σωτηρίου
Μέλος Δ.Σ.: **Βασίλης Ζαφείρης** του Δημητρίου
Μέλος Δ.Σ.: **Πάτρα Βόκολος** συζ. Βασιλείου
Μέλος Δ.Σ.: **Κώστας Βόκολος** του Δημητρίου

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Φώτης Στόλης
Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Φίλιππος Σταύρος

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

Πήραμε τα παρακάτω βιβλία του θεολόγου καθηγητή κ. Παύλου Παλούκα από τις Ποντικές:

1. Ο Μέγας Κωνσταντίνος: Πολιτικός; Χριστιανός; Ισαπόστολος και Άγιος;

2. Η προσευχή ως ψυχολογικό, θρησκευτικό, κοινωνικό και βιολογικό γεγονός και η πολύπλευρη σημασία της.

3. Η Ανάσταση του Χριστού υπό το φως της Πίστεως, της Λογικής και της Επιστήμης.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΙΩΤΗΣ

Έφυγε ο μπάρμπα Βασίλης για το ατέλειωτο ταξίδι. Γεννημένος στο Τερίαχι πέρασε μακριά του περισσότερα από 60 χρόνια από τότε που μετανάστευσε στην Αμερική. Δούλεψε σκληρά όπως όλοι οι μετανάστες και μαζί με την γυναίκα του Σοφία το γένος Μούστου από το Δολό δημιούργησε μια ανθοδία ζαχαροπλαστική επιχείρηση που στην ακμή της είχε έντεκα πρατήρια στη Νέα Υόρκη και τροφοδοτούσε μεγάλα ξενοδοχεία. Απασχολούσε περισσότερους από 50 υπαλλήλους οι περισσότεροι συμπατριώτες. Πολλοί χωριανοί του και κοντοχωριανοί του βοηθήθηκαν να πάνε στην Αμερική να δουλέψουν κοντά του και στη συνέχεια να αποκτήσουν τη δική τους δουλειά. Στο Δ.Σ. της «Αναγέννησης» και σε κάθε εκδήλωση των ομογενών και συμπατριωτών μας πρόσφερε τις υπηρεσίες του και την ανοιχτόχερη υποστήριξή του. Αυτή

ΔΩΡΕΕΣ ΣΕ ΜΝΗΜΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Παλαιοπυργιδών Αθηνών και Πειραιώς συνελθόν εκτάκτως λόγω του αιφνιδίου θανάτου του συγχωριανού μας Σωτήρη Χαρίση αποφάσισε να εκφράσει τα θερμά του συλληπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος και να προσφέρει στην εκκλησία του χωριού μας 20.000 δρχ. αντί στεφάνου.

Σε μνήμη του αποβιώσαντος Σωτήρη Χαρίση πρόσφεραν:

— Για την εκκλησία:
Η οικογένεια Χαρίση 100.000 δρχ.

Η Αδελφότητα των Αθηνών 20.000 δρχ.

— Για το Σύλλογο ο κ. Γ. Σιάνος 100.000 δρχ.

την γενναιοδωρία του την γνώρισαν και στα χωριά μας πολλοί φορείς και σε πολλά κοινωνικά έργα πρόσφερε την ενίσχυσή του. Εκκλησίες, υδραγωγεία, σύλλογοι ένιωσαν την θερμή του συμπαράσταση και στην Οροπονδία πρόσφερε τη δωρεά του για να συγκεντρωθούν τα χρήματα για την αγορά στέγης. Ανοιχτόκαρδος, αγαθός, οριζητικός και οξύνους ήταν ευπρόσδεκτος στις παρέες και συναναστροφές. Ακόμα και στα βαθιά του γεράματα δεν έχανε το κέφι του και επιζητούσε την επικοινωνία με όλους. Ο μπάρμπα Βασίλης αφήνει για μας τους συγγενείς του και τους φίλους του την ανάμνηση καλών λόγων και καλών έργων. Τον θυμόμαστε με αγάπη και σεβασμό. Στη μνήμη μας δεν θα οβήσει ο λόγος του, το παράδειγμα του, η εργατικότητα και η αγάπη του για την πατρίδα. Πρόσφερε το περισσότερα της αγάπης του και αγκάλιασε κάθε πατριώτη που ζήτησε την συμπαράστασή του. Χριστιανική αγάπη στην πράξη αθόρυβα και χωρίς να επιζητεί την ανταπόδοση. Την ζωή διάλεξε με αγάπη και εντιμότητα. Έφυγε με καλό όνομα. Καλό σου ταξίδι μπάρμπα Βασίλη θα σε θυμούμαστε.

Κ.Χ.Κ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Στην Αθήνα και στον Ιερό Ναό της Αγίας Μαρίας Εκκλησίας έγινε ο γάμος του Χρήστου Τζήμου του Αχιλλέα και της Ντίνας Τζήμου με την Βενετία Μπριόλα. Στο νέο ζευγάρι στέλνουμε τις θερμότερες ευχές μας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

♦ Απεβίωσε στην Αθήνα η Πολυξένη Κωστούλα του Νεοκλή από την Μερόπη ετών 90.

♦ Απεβίωσε στον Παλαιόπυργο ο Σωτήριος Χαρίσης ετών 60.

♦ Απεβίωσε στην Αθήνα η Πολυξένη Μάνθου 97 ετών από την Πωγωνιά.

♦ Απεβίωσε στην Πωγωνιά ο Μηνάς Καραγιάννη 77 ετών από Σωπική.

ΚΑΤΑΚΩΡΗΣΕΙΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ

ΔΩΡΕΑΝ

ΝΕΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Μετά από επιτυχείς εξετάσεις επάξια έλαβε την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος η νέα δικηγόρος Λίνα Ντούση θυγατέρα του Γιάννη Ντούση και της Αλίκης το γένος Ευθυμ. Τσούνη.

Στη νέα επιστήμονα ευχόμαστε ευδόκιμη επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

♦ Βασίλ. Παρτάλη-Σικάγο:

Πήρα το γράμμα και το δέμα με το έντυπο υλικό. Εντυπωσιακή η δουλειά και η παρουσία των ομογενών. Ευχαριστώ πολύ. Θα το αξιοποιήσω.
Κ.Χ.Κ.

Το επόμενο φύλλο μας θα κυκλοφορήσει τέλος Αυγούστου με τα νέα του καλοκαιριού. Στείλτε μας τις μικρές ειδήσεις του χωριού σας. Υπάρχει χώρος για όλους.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
0657

ΟΤΕ Δελβινακίου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινακίου	22211
Ταχ. Βήσσανης	71249
Ταχ. Δελβινακίου	22244
Ταχ. Πωγωνιάς	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινακίου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	22112
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιάς	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	61270
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων	
Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344

ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΛΗΝ ... ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκαν οι ακόλουθες πιστώσεις για την εκτέλεση οδικών έργων στο Νομό Ιωαννίνων με το αντίστοιχο ύψος χρηματοδότησης.

- Ασφαλτόστρωση-Βελτίωση 42η Επαρχιακή οδού Μπλιωτάδων Δικόρφου (Ζαγόρι) Β' φάση προϋπολογισμού 170 εκατομμυρίων.

- Βελτίωση-Ασφαλτόστρωση 45ης Επαρχ. Οδού Κήπων...-Λεπτοκαρυάς (Ζαγόρι), Β' φάση, προϋπολογισμού 190 εκατομμυρίων δραχμών.

- Βελτίωση-Ασφαλτόστρωση 45ης και 41ης Επαρχ. Οδού Λεπτοκαρυάς-Δόλιανης (Ζαγόρι), προϋπολογισμού 58 εκατομμυρίων δραχμών.

- Βελτίωση Ασφαλτόστρωση 19ης Επαρχ. Οδού Αγ. Νικολάου-Ρωμανού (Σουλιωτοχώρια) προϋπολογισμού 200 εκατ. δραχμών.

- Βελτίωση-Ασφαλτόστρωση οδού Γεφ. Τυριά-Λίππα (Σουλιωτοχώρια) προϋπολογισμού 100 εκατ. δραχμών.

- Βελτίωση-Ασφαλτόστρωση 2ης Επαρχ. Οδού Ανατολής-Κουτσελιού (Εγγύς Ιωαννίνων) προϋπολογισμού 200 εκατ. δραχμών.

- Βελτίωση-Ασφαλτόστρωση 2ης Επαρχ. Οδού προς Αρμελοχώρι-Κτιστάδες (Τζουμέρκα) προϋπολογισμού 90 εκατ. δραχμών.

Απλάδι μοιράστηκαν 1008 εκατομμύρια, πάνω από δισεκατομμύριο για οδικά έργα στο Νομό Ιωαννίνων και ούτε δραχμή για τα μέσα από μείωση έργων της Επαρχίας μας.

Γράφαμε αναλυτικά τους δρόμους και τα ποσά για ενημέρωση των συμπατριωτών μας.

Τα σχόλια τα αφήνουμε να τα κάνουν οι ίδιοι.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ - ΒΗΣΣΑΝΗΣ

Σε σχετική ερώτηση του βουλευτή κ. Κων. Χαραλαμπίδου ο Υφυπουργός Εσωτερικών κ. Λ. Παπαδήμας απάντησε ότι για την ολοκλήρωση του έργου της ασφαλτόστρωσης του δρόμου Δελβινακίου-Βήσσανης απαιτείται το ποσό των 100 εκατομμυρίων δραχμών και ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων προτίθεται να χρηματοδοτήσει το εν λόγω έργο εφόσον όμως υπάρχουν οικονομικές δυνατότητες.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΚΑΚΑΒΙΑΣ

Παρόλες τις ανακοινώσεις για την βελτίωση και διαπλάτυνση του δρόμου Κακαβιάς ουδεμία πρόοδος παρατηρείται. Οι εργασίες είναι σταματημένες σχεδόν δυο χρόνια. Γίνονται κάποιες συντηρήσεις της ασφάλτου χωρίς νόημα αφού είναι προγραμματισμένη διαπλάτυνση. Η καθυστέρηση του δρόμου και η μη αναβάθμιση της λειτουργίας του Σταθμού Κακαβιάς πρέπει να ανησυχήσει τους παράγοντες του Πωγωνίου. Είναι σημεία μη ανάπτυξης της περιοχής μας.

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ Σ.Α.Τ.Α. ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Πως κατανέμεται το 1,6 δις της Σ.Α.Τ.Α. στους Ο.Τ.Α. του Ν. Ιωαννίνων

Δελβινακίου	9.367.000	Αγίας Μαρίνης	1.808.000
Αγίου Κοσμά	1.076.000	Αργυροχωρίου	396.000
Βασιλικού	4.226.000	Βήσσανης	3.708.000
Διμοκρίου	1.371.000	Δολού	467.000
Δρυμάδων	833.000	Κακολάκκου	274.000
Καστανής	2.966.000	Κερασόβου	1.259.000
Κεφαλοβρύσου	11.398.000	Κρυσονερίου	1.645.000
Κτισμάτων	2.377.000	Κάτω Μερόπης	1.005.000
Λάβδανης	1.320.000	Λίμνης	1.564.000
Μαυροπούλου	1.767.000	Μερόπης	880.000
Ορεινού-Ξηροβάλτου	914.000	Παλαιοπύργου	1.015.000
Περσιτερίου	944.000	Ποντικατών	1.168.000
Πωγωνιάς	5.922.000	Ρουφιάς	579.000
Σταυροσκαδίου	325.000	Στρατινίστης	1.615.000
Τεργαχίου	447.000	Φαραγγίου	274.000
Χαραυγής	1.564.000	Ωραιόκαστρου	1.158.000

ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΔΕΡΟΠΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ

Περατώθηκαν οι κτιριακές εργασίες στο κτίριο που θα στεγάσει το Λαογραφικό Μουσείο Πωγωνίου-Δερόπολης στην Πωγωνιά του Φιλεκαπιδευτικού-Λαογραφικού-Πολιτιστικού Συλλόγου Πωγωνιάς. Οι εργασίες έγιναν με την συμβολή του προγράμματος Ευρωπαϊκής Ένωσης LEADER και η δαπάνη ξεπέρασε τα 18 εκατομμύρια και το κτίριο διαρρυθμίστηκε με τις προδιαγραφές λειτουργικής ανάγκης Μουσείου. Άρχισαν οι εργασίες ταξινόμησης και τοποθέτησης των εκθεμάτων και μέσα στο καλοκαίρι θα λειτουργήσει για το κοινό. Μέσα στον Ιούλιο θα είναι επισκέψιμο.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ Η ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ

Συνεχείς απαντήσεις και συσκέψεις πραγματοποιήθηκαν τον τελευταίο μήνα στη Νομαρχία για το θέμα της λειτουργίας της Μεταλλουργικής Κεφαλοβρύσου με αρμόδιους της Ε.Β.Ο. Στην τελευταία σύσκεψη αποφασίστηκε να γίνει έρευνα της αγοράς για εξασφάλιση παραγγελιών. Η κατάσταση σήμερα βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο ελλείψει παραγγελιών από κρατικούς φορείς και ακόμη δεν υποβλήθηκαν τα μέσα που προτάθηκαν και τον περασμένο Νοέμβριο.

ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΦΘΩΔΗ ΠΥΡΕΤΟΥ

Μετά την ανακοίνωση πως στην Αλβανία εκδηλώθηκαν κρούσματα αφθώδους πυρετού στην κτηνοτροφία, η Νομαρχία Ιωαννίνων έλαβε μέτρα προληψίας. Έτσι στην Κακαβιά έγινε κλιμάκιο έρευνας για την περίπτωση εισαγωγής ειδών και ζώων που θεωρούνται ύποπτα και οι κτηνίατοι της Νομαρχίας γύρισαν τα χωριά και ενημέρωσαν κτηνοτρόφους και κατοίκους. Ειδικά για τα παροικισμένα χωριά υπάρχει και θέμα από τις περιπτώσεις παρόμοιου λαθρομπαρμού ζώων κρούσματα του οποίου έχουν παρατηρηθεί συχνά.

ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΔΡΥΜΑΔΩΝ

Καμία είδηση για το Τελωνείο Δρυμάδων. Τα πράγματα είναι σταματημένα. Και κανείς δεν ενδιαφέρεται.

Και δεν υπάρχει καμία αντίδραση από την πλευρά της Επαρχίας. Και είναι ζωτικό θέμα για το πάνω Πωγωνί.

ΜΝΗΜΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ο ΘΕΡΙΣΜΟΣ (Ο ΘΕΡΟΣ)

Δύσκολα τα προπολεμικά και κατοχικά εκείνα χρόνια στα χωριά μας, και οι περισσότεροι άνδρες στην ξενιτειά. Για να μην πεινάσουμε στα χρόνια της κατοχής και να περάσουμε τα χρόνια των ισχνών αγελάδων, έπρεπε να δουλεύουμε μέρα νύχτα και να μην αφήνουμε ούτε ένα όχτο ούτε μια σπιθαμή γης ακαλλιέργητη.

Ήταν η μοίρα των γυναικών στα χωριά μας, που στάθηκαν ανδρογυναικές με στιβαρά τα χέρια, όργωναν, έσπερναν, σκάλιζαν, βοτάνιζαν, πότιζαν και θερίζαν το σιτάρι.

Φθινόπωρο άρχιζε το όργωμα και η σπορά και με τα πρωτοβρόχια πρασίνιζε ο τόπος από σιτάρια που ριζοβολούσαν και αδελφώναν, κλωνάρια, πράσινους βλαστους που μεγάλωναν, μεγάλωναν και πετούσαν κόμβους και κλωνάρια.

Άνοιξη!... άλλη εποχή άρχιζε, άλλη εργασία για τις ακούραστες και βασανισμένες μητέρες μας και αδελφές μας, το βοτάνισμα. Σκυθρωπές και κουρασμένες βοτάνιζαν για να ξεπατώσουν όλα τα αγριόχορτα από τα καλλιεργημένα σιτάρια.

Τα σιτάρια μεγάλωναν, πετούσαν κόμβους και βγάζαν στάχια. Με το πρώτο φύσημα του αγέρα βεργολυγούσαν και κυμάτιζαν σαν καταπράσινη θάλασσα. Ώρες ολόκληρες χάζευα, βλέποντας το μαγευτικό τούτο θέαμα το καταπράσινο βεργολύγισμα του σιταριού. Η μάνα μου (γιατί ο πατέρας έλειπε στην ξενιτιά) περίμενε με χαρά π'οτε θα κλείσουν τα σχολεία για να με παίρνει μαζί της στις δουλειές της και στο θέρο. Ήμουν το δεξί της χέρι. Η αδελφή μου ήταν μικρή και δεν μπορούσε να προσφέρει καμιά δουλειά. Εμενε στο σπίτι με την Μαναγάλη.

Είχαμε μπει για τα καλά στον Ιούλιο. Ήταν ο μήνας που άρχιζε ο θέρος στα ορεινά χωριά μας, ενώ στα

καμποχώρια είχε τελειώσει. Τα στάχια άρχιζαν να κιτρινίζουν χρυσαφένια, να ψωμίζουν και να βαραίνουν.

Ιούλιος, ο μήνας του θερισμού. Μαζί με τη μάνα παίρναμε τα χωράφια με τη σειρά για να δούμε ποιο χωράφι είναι έτοιμο για θέρισμα. Η μάνα έπαιρνε δυο τρία στάχια στην παλάμη της, τα έτριβε, τα φυσούσε για να φύγουν τα άγανα και μασούσε τους σπόρους για να δει αν είναι ξεροί για θέρισμα. Είναι για θέρισμα είπε. Αύριο θα 'ρθώμε για να θερίσουμε. Από βραδύς ετοίμασε τα δρεπάνια, γέμισε τα ντρεβενίτια και την μια την πλόσκα με νερό και στην άλλη έβαλε σαμπέτι (ξυνογάλο). Έβαλε τυρί και γκίζα στο κλειδοπίνακο και ψωμί στο σακούλι. Πήρε κουβέρτες και κουρελούδες (γιατί θα κοιμόμασταν το βράδυ στο χωράφι). Μούσκεψε τη βρίζα για να κάνει δεματικό που θα έδενε τα δεμάτια και την έβαλε σ' ένα σακί για να μην χάνει την υγρασία της. Την άλλη μέρα ξημερώματα φορτώσαμε το μουλάρι και ξεκινήσαμε για το χωράφι. Ήταν Καροκάλβα κοντά στην ακροποταμιά της Λαμπάνιτσας. Πριν να βγει ο ήλιος φθάσαμε στο χωράφι. Ξεφορτώσαμε το μουλάρι, κρέμασε το σακούλι με το ψωμί στην Γκορτσιά και τα ντρεβενίτια και τις πλόσκες στη ρίζα της. Τα σκέπασε με τα στρωσίδια και ήμαστα έτοιμοι για το θέρισμα. Η μάνα έδωσε το μαύρο μαντήλι στο κεφάλι της κι εγώ ένα ψάθινο παλιό καπέλο για τον ήλιο. Εκανε το σταυρό της κι άρχισαμε το θέρισμα. Με το ένα χέρι πιάναμε το σιτάρι και με το δρεπάνι στο άλλο το κόβαμε. Ήταν μια χεριά (χειρόβολο). Τη μια χεριά τη βάζαμε αντίθετα από την άλλη. Έτσι γέμισε το σιτάρι με αγκαλιές από κίτρινα στάχια ξαπλωμένα στις καλαμιές. Όταν πια ο ήλιος ήταν καντήλι πάνω από το κεφάλι μας πήγαμε στον ίσκιο της

γκορτσιάς για να ξεποστάσουμε λκαι να φάμε. Η μάνα έβγαλε τις λύμπες και τα κουτάλια, έτριψε ψωμί (τις κρόδες) στις λύμπες πήρε και την πλόσκα με το ξυνόγαλο και γέμισε τις λύμπες κι άρχισαμε να τρώμε. Μετά ξαπλώσαμε λίγο κάτω από τον ίσκιο της γκορτσιάς και μας πήρε ο ύπνος. Το αεράκι ερχόταν από την ποταμιά της Λαμπάνιτσας και μας δρόσιζε. Όταν ο ήλιος είχε κατέβει ένα δίκεντρι προς τη δύση άρχισαμε πάλι να θερίζουμε με το ηλιοβασιλέμα. Ο ήλιος είχε πια χαθεί και το φεγγάρι χλωμό ξεμύτησε στην κορυφή του βουνού κι εμείς συνεχίζαμε να θερίζουμε. Την άλλη μέρα το πρωί ξαπλώσε κάτω το δεματικό κι άρχισε να βάζει τις αγκαλιές στη μέση του δεματικού.

Σε κάθε δεματικό έβαζε 6 αγκαλιές. Έπιασε τις δυο άκρες του δεματικού και με το γόνατό της έσφιγγε το δεμάτι δυνατά και το έδενε. Το δεμάτι ήταν έτοιμο. Άπλωσε το δεύτερο δεματικό κι όταν άρχισε να παίρνει τις αγκαλιές συνέβει κάτι το τρομερό. Με τη μύτη του δρεπανιού σήκωσε την αγκαλιά με τις χεριές πετάχτηκε ένα πελώριο φίδι, σήκωνε ψηλά το κεφάλι του και σφύριζε.

Η μάνα δεν το φοβήθηκε και το κυνηγούσε με το δρεπάνι στο χέρι ως που χάθηκε στην ακροποταμιά. Μετά συνέχισε το δέσιμο και έδωσε 6 δεμάτια. Πήρε το μουλάρι και φόρτωσε 3 δεμάτια από την μια μεριά και 3 δεμάτια από την άλλη. Πήρα κι εγώ το μουλάρι από το καπίστρι, το έβγαλα στο δρόμο, σκάλωσα το καπίστρι στα σκαρβέλια του σαμαριού και το μουλάρι μπροστά κι εγώ από πίσω προχωρούσαμε για το χωριό. Φθάσαμε κοντά στο αλώνι στο σώχωρο, εκεί με τη Μαναγάλη ξεφορτώσαμε τα δεμάτια. Η μάνα μόνη της, θέριζε και έδενε δεμάτια χωρίς να νιώθει κανένα φόβο, αν και ήταν μόνη της μες την ερημιά, αλλά εκείνα τα χρόνια κι άλλα τώρα. Ο θέρος συνεχίστηκε μέχρι τέλος. Η μάνα κουρασμένη πήγαινε τρεπελιές. Ήταν όμως χαρούμενη για την σοδειά των κόπων της, γιατί δεν θα πεινούσαμε.

Καμμένη μάνα... τι τυράνια τράβηξες και συ και όλες οι γυναίκες των χωριών μας στο Πωγωνί στα δύσκολα εκείνα χρόνια. Τώρα αναπαύεσθε ήσυχα και γαλήνια τον αιώνιο ύπνο κάτω από τον ίσκιο των κυπαρισσιών του κοιμητηρίου του χωριού. Αιωνία σας η μνήμη.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΣ

Συνάντηση με τους προέδρους των κοινοτήτων Μερόπης, Παλαιοπύργου και Κάτω Μερόπης επεδίωξε ο αρχαιολόγος κ. Ηλίας Ανδρέου για την ενημέρωσή τους γύρω από το έργο των αρχαιολογικών ερευνών στην Άνω Κοιλάδα του Γορμού των παραπάνω κοινοτήτων.

Όπως είναι γνωστό από το 1979 στην περιοχή πραγματοποιούνται ανασκαφικές έρευνες με σημαντικά ευρήματα για την ιστορία του Πωγωνίου που φτάνουν μέχρι το 2.000 π.Χ. Στην συνάντησή αυτή που παραβρέθηκε και ο διευθυντής μας κ. Κων. Κωτούλας έγινε μια πλήρης ενημέρωση και συζητήθη-

καν τα μέτρα που χρειάζονται για την προστασία των χώρων που ανασκάφηκαν, την καθαρότητα, την πρόσληψη φύλακα, την επισκεψιμότητα των χώρων, την σήμανση και την προβολή για τουριστική αξιοποίηση.

Ήταν μια πολύ κατατοπιστική συζήτηση και τονίστηκε το χρέος των κοινοτήτων και των κατοίκων να προστατευθεί ο χώρος ο οποίος με απόφαση του Υπουργείου έχει χαρακτηριστεί αρχαιολογικός και υποκειται σε διατάξεις ειδικής διαχείρισης. Οι κοινοτάρχες μετά την ενημέρωση συμφώνησαν στην λήψη μέτρων και στην προώθηση ενεργειών για την υλοποίησή τους.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
Η ΟΜΗΡΕΙΑ ΠΩΓΩΝΗΣΙΣ ΤΟ 1940

Μια άγνωστη ιστορία του Πωγωνίου

Το 1941 στο Δημοτικό Σχολείο Πωγωνιανής, στην τάξη μας, ήθε ο συμμαθητής μας Νίκος Λιολάκης από τις Ποντικάτες. Ο νέος συμμαθητής μας είχε επιστρέψει από μια ομηρεία που τον έρτασε μέχρι την Ιταλία μαζί με την μητέρα του και τα δύο αδέρφια του, Αντίλη και Βασίλη. Στις 21 Νοεμβρίου 1940 οι Ιταλοί υποχωρούντες προ του προελαύνοντος Ελληνικού Στρατού πήραν ομήρους, γυναικόπαιδα, από Ποντικάτες και άλλα επιμεθορία χωριά του Πωγωνίου. Σε ορισμένα χωριά δεν ολοκληρώθηκε η ομηρεία λόγω της ταχείας προέλασης του στρατού. Ο Νίκος, ο Λάλης όπως τον φώναζαμε, μας διηγήθηκε πολλές φορές την περιπέτειά του. Για μας όμως, ήταν ένα απλό γεγονός κι έτσι το εκτιμούσαμε τότε εξοικειωμένοι με τα πολεμικά γεγονότα της εποχής.

Στη σκέψη μου είχε επικρατήσει η άποψη πως ήταν ένα μεμονωμένο περιστατικό ομηρείας και δεν έδωσα περισσότερη σημασία. Στο διάβα του χρόνου και με την μελέτη και έρευνα των Πωγωνισιανών γεγονότων διαπίστωσα ότι η ομηρεία των Πωγωνισιανών είχε μια άλλη διάσταση την οποία πολλοί Πωγωνισιοί αγνοούν και λίγοι γνωρίζουν ελάχιστα. Το 1990-91 είχα συζητήσει με την μακαρίτισσα Ευδοξία Κουτσολιόντου το γένος Νοτίδη από τις Ποντικάτες γύρω από την υπόθεση της ομηρείας αυτής.

Οι πληροφορίες που μου έδωσε ήταν αποκαλυπτικές της έκτασης και της διάστασης των γεγονότων που άρχισαν στις 21 Νοεμβρίου 1940. Η αφήγησή της είναι συγκλονιστική τόσο στην περιγραφή του γεγονότος όσο και στη δραματικότητα των στιγμών που πέρασαν οι όμηροι.

Επεκτείνοντας την έρευνα άρχισα να συγκεντρώνω και άλλες μαρτυρίες. Και αποκαλύπτεται μια περσιέτα ομηρείας Πωγωνισιανών και το δράμα των συμπατριωτών μας πίσω και μέσα στις γκαμιές των συγκεντρώσεων του Ελληνικού πολέμου. Για ορισμένους από τους ομήρους η ιστορία αυτή τελείωσε σε μερικές μέρες. Για άλλους κράτησε μήνες μέχρι να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Η άγνωστη αυτή ιστορία του βασανισμένου Πωγωνίου πρέπει να καταγρά-

στοματού κοντά στη Στεγούπολη είναι παράγματι συγκλονιστική και από το γεγονός ότι τα τιμήματα αυτά ήταν του Τάγματος Δελβινακίου που ήταν συγκεντρωμένο από Πωγωνισίους. Οι Ποντικατιώτες στρατιώτες συναντούν τους χωριανούς τους, τους συγγενείς τους, αδέρφια, γυναίκες, παιδιά για τους οποίους δεν γνώριζαν, τίποτε από την αυτή της 28ης Οκτωβρίου, όταν συμπύκνωναν από τις γκαμιές προχάληρης προς το Καλάκι. Η όλη περιγραφή δίνει παράγματι μια άλλη εικόνα του πολέμου εκείνου πίσω από τις γκαμιές του μετώπου και των δραματικών ημερών που πέρασαν τα γυναικόπαιδα, Πωγωνισιοί, οι οποίοι γνώριζαν πως στα πεδία των συγκεντρώσεων βρισκόνταν και οι δικοί τους άνθρωποι. Περιγραφές όπως το γκάτο, το μορό στο σακκούλι, η πορεία της νύχτα, τα βαλόνερα, η ανθρωπινή συμπεριφορά των κατοίκων των χωριών που περσάν, το πέραςμα του καταράχτη, τα κοιμητοράνια, η κουρεμάνα των στρατιωτών και το κομμάτι του παιδιού που κοιβαίνονταν μαζί, το ζήμωμα του στόμα, η συνάντηση των δικών τους στρατιωτών, οι σκετομένοι και πολλές άλλες λεπτομέρειες της συνεχούς πορείας κάτω από τους κρότους των κανονιών, είναι ένα πλούσιο υλικό για να γράψουμε να γράφεται το σενάριο για μια άλλη «πορεία στο μέτωπο» παράλληλη με εκείνη του ποιητή Οδυσσέα Ελύτη.

«Με κοπο έσκολλόντες το ποδόρι από τη λάσπη, όπου φορές, εκατάβουλιες ίσαμε το γόνατο», γράφει ο ποιητής και η Ευδοξία προσθέτει στη δική της μαρτυρία: «... με τη ματιά μου έβλεπα ένα βήχνα το ένα ποδάρι, το ρουφούσε το άλλο πλάστη, λάσπη τόσο που ενάνα τα μουλάρια, έπυλόντη, τάγαντα τα παπούτσια μου». Κι αλλού στην πορεία ο ποιητής: «... Τι μας είχε ανέβει η νείρα ως το λαμό...» για να προσθέσει η Ευδοξία: «μην να η νείρα! Τι ήταν η νείρα!». Η αφήγησή της Ευδοξίας δεν είναι βέβαια σε ποιητικό μέτρο. Έχει όμως την τραγικότητα του λόγου και την σύνθεσή χροικού αοραίας τραγωδίας. Νο γιατί πρέπει να καταγραφούν τα πειστήρια αυτής της ιστορίας του Πωγωνίου που είναι άγνωστη ακόμη και σε πολλούς Πωγωνισίους.

Στην αφήγησή της Ευδοξίας Κουτσολιόντου βρισκόνται ακόμη εκφράσεις και λέξεις τοπικού ιδιώματος που κι αυτό είναι πολύτιμο, αφού χάνεται σ' ένα-σινά.

K.X.K.

Κων. Χρ. Κωστούλας

δυνατὸν ἀκριβῆ περὶ γράφῃ των πραγματικῶν γεγονότων.

Δεξιμβγίου 1940 μιας ομάδας Ποντοκατωτών.

φει. Να μην χάσει. Ξεκινώντας αυτή την καταγραφή μαθητιώνων που θα συνθέσουν την ιστορία των νεοφύτων εκείνης της περιόδου παγκοσμίως μέσα από αυτές τις γραμμές όσους έχουν κάποια στοιχεία, προσοπισίες, μαθητικές, φωτογραφίες, κείμενα, έγγραφα και κάθε άλλο στοιχείο να βοηθήσουν σ' αυτή την προσπάθεια.

Σ' αὐτό το

Σ' αυτό το φυλλάδιο καταγράφεται όλη σχεδόν η μαγνητοφωνημένη μαθητρία της Ευδοξίας Κουτσολώντου για την πορεία από 21 Νοεμβρίου έως 6

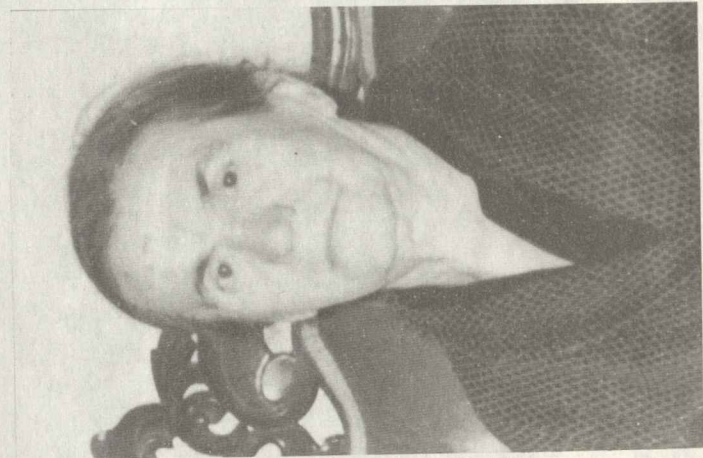
Η καταγωγή της μαθηρίας της Ενδοξίας Κοινοβλήντου που καλάντα την πορεία μιας ομάδας ομίλων, πιστεύουμε πως θα κάνει πολλούς να αναστήσουν από τη λήθη τους και τη δικά τους μαθηρία για να βοηθήσουν στη όσο το δυνατόν ταχύτερη επεξεργασία των προγραμματικών γεγονότων.

—19—

Μαργαρίτα Ενδοξίας Κουτσολιόντου
το γένος Νοτίδη από Ποντικάτες

Μαγνητοφώνηση 1991

Όντας στις 21 γένεισαν οι Ιταλοί. Ήρθαν οι Ιταλοί! Πλάκωσαν στο χωριό κι έξωσαν το χιώρι γύρω και με τα ντουφέκια έβγαζαν τον κόσμο από τα σπίτια. 21 Νοεμβρίου της Παναγίας. Εμείς είχαμε ρίξει το φωμί στο φούρο, η μάνα μου, κι εγώ άπλωνα ρούχα. Ήτανε μια καλή μέρα!

Η Ευδοξία Κουτσολιόντου

να πιάσουμε έναν τόπο. Τι λές μωρή, της λέω. Μη ταράξειςαι απ' το σπίτι σου, που θα σώσεις εσύ στις γυνίβες; Όχι, θάαθω. Τουίθηρε η ματάμπω, έντυσε το πανωφόρι της, το σκόπτι. Εσύ, της λέει της μάνας, πάρε λίγο ψωμί, τι θα φάμε;

Ο, τι ανόηξαμε την οξυτοπία δύο κεφάλια από γίδα, όλο με τα κομμένα κομμένα πεταμένα πάνω στα ξύλα. Πήγαμε στο κατώι, τίματογο πέρα για πέρα, τα σπύρια πέρα για πέρα ανοιχτά. Είχανε φάει τα σκαμμένα τα γοιδιαία, τάρβωκε νοτερά εδώ εκεί. Είχαμε και μανόγια, είχαμε κι έξι μανόγες, όπως τ' αποκάλυψαμε είχανε πιάει πάνω στην κορυφή με τη λάμπρο Τζέρενα. Πήγαιναν μαζί.

μπο Τζέρενα. Πήγαιναν μαζί.

Απολυνθήκαμε την άλλη την ημέρα, βότκαμε το ψωμί μονογλίσσομενο εκεί από κάτω, την άλλη την ημέρα να βουτήξω το βίο, κάτω ηθίκαμε ένα βόδι, μια γίδα, μια γελάδα. Αυτές οι ροές που έβιαιναν ούτε ήξερε η μά με την άλλη. Ήταν κομμένες σαν κομπολόγιες. Όταν πήγαν οι Έλληνες τους άνοιξαν.

Υστερα περπατήσαμε τα χωριά να βρούμε τα μαννάδια, το βίος μας.
Αυτή ήταν η πορεία μας.

Φύγαμε 2 Νοεμβρίου και γυρίσαμε 6 Δεκεμβρίου. Η αδειάχη μου ήταν με τους άλλους που πήγαν στην Ιταλία. Ήρθοι μετά από 11 μήνες. Ούτε που ξέραμε αν ζούνε. Υστερα μάθαμε πως πέθαναν κακά.

Σημειώσεις

Σύμφωνα με την περιγραφή της υποδείξης Κορροδιώντου και ορισμένες διευκρινίσεις που δόθηκαν μετά την πραγματοποίηση συντάχθηκε το σχεδιάγραμμα της πορείας αυτής της ομόδας ολην του χωριού Ποντιλάδες. Η πορεία περιγράφεται με λεπτομέρειες και χρονολογίες και καθόλου τον διδορμία από 21 Νοεμβρίου 1940 που ξεκίνησαν από τις Ποντιλάδες μέχρι 6 Δεκεμβρίου ημέρα επιστροφής στο χωριό.

Οι αναφερόμενες θέσεις είναι πράγματα πάλιν στη διάδοχη και η οπίσθια των γεγονότων του πολέμου είναι αληθής. Η περιγραφή της εκδόνας των υποχρεούσαν Ιταλών και της αποσυνθέσεως του μεταπολεμικού κράτους είναι πιστότητα της φάσης αυτής των γεγονόσεων.

Η συνάντηση των ομήρων με τμήματα του προεδρεύοντος ελληνικού

Γο Χωριό Χλωμό σήμεθα (1996)

ακούει. Ζηλώσαμε το στέδιο. Σήκω! να φάμε ο Κατεπάνιος! Στην Πολύταση μείνανε δύο βοσδιές. Και μετά, δρόμο, δρόμο και πήγαμε στους Σχολιαστές ή στο Χλωμό. Ήρκαμε έναν άνθρωπο, τρώοντα, πως εί-
ναι οι νανοί, με το μπαταστίνι του, με το ρεμπουζιλίκιο μεσ' στο σφαλείο μετροστά. Εκεί στο Χλωμό κοιμηθήκαμε κι ένα βράδυ. Απ' εκεί φύγαμε και περάσαμε Τούρταστα και πέρασε στον τόπο μας στο βουνό, στο Μα-
κράκιμπο και βγήκαμε στις Ποντικιάτες. Και ήρθε να ανημέρω, τ' Αϊνού Νι-
κόλαου, φτάσαμε στο σπίτι μας. Οι άλλοι που πήγαν από Επισκοπή ή-
σανε μετά από δύο μέρες, έφτασαν για ξεκούραση στους συγγενείς.

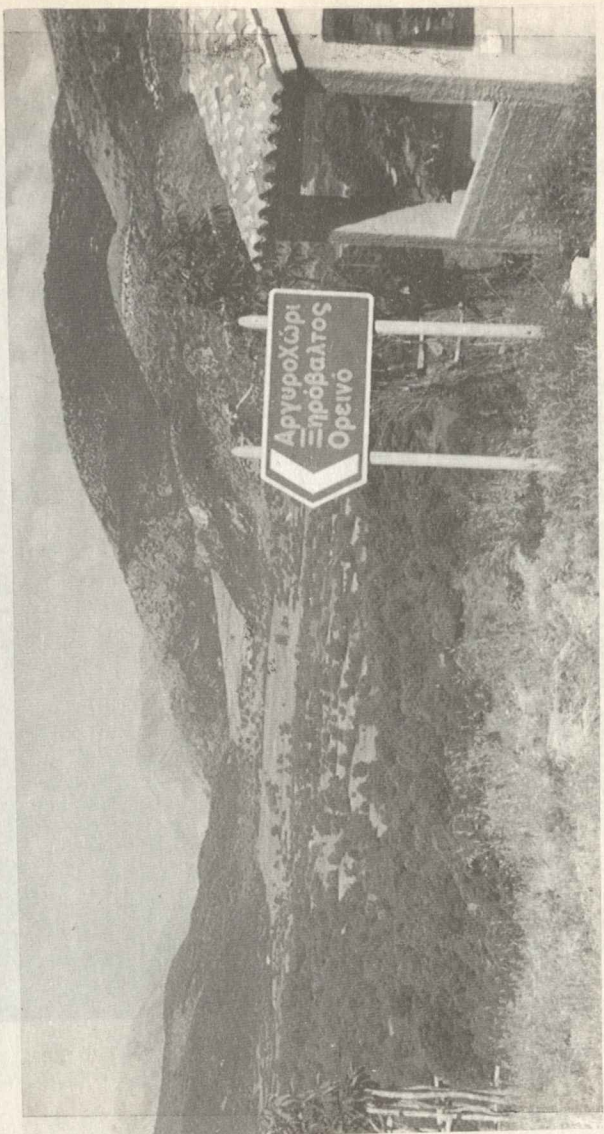
Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο. Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο.

Είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο. Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο.

Είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο. Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο.

Είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο. Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο.

Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο. Ο Βασίλειος Φίλιππος, ο οποίος είχε πάει στην Αθήνα, είχε πει στην Πηνελόπη, φέρνοντας μαζί του και το δαμάσκηνο, να πάει να πάρει από τον πατέρα της, ο οποίος ήταν στην Αθήνα, το δαμάσκηνο.

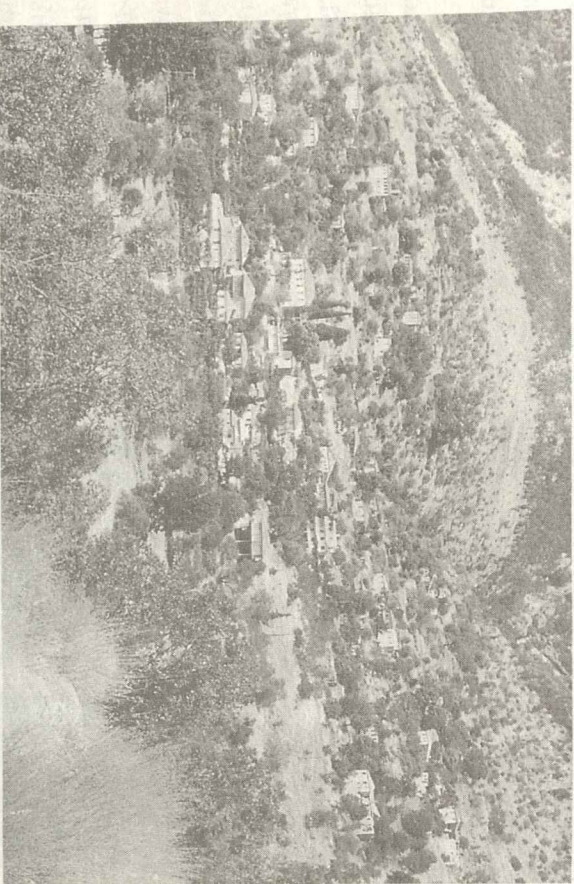

Ο κάμπος του Σιδηροκάστρου. Στο βάθος ο αυχάνας όπου το «αλειδί» του Σίτι

βία, βία, βία, Ιταλία Γκρέκο μπρόιτ, εδώ θάβει ο γκρέκος να σας σκοτώσει. Δυο μέρες, λέει, κι ύστερα θάβετε πάλι κάτω, σπύτι. Εν τέλει, πηγαίνει η γιαγιά, η νύφη μου αρραστρωμένη, η γιαγιά ήταν 70 χρονών αλλά ήταν πολύ ξεκοιμημένη, την πόνεραν τα πόδια. Εγώ, που να φτάσει η γιαγιά τον κόσμο, πόμεισε κι εγώ με τη γιαγιά, την έπαιρνα λίγο γκρίτοι. Έφτανα. Τα ποδάργια της με θηλάκιωναν εδώ, εγώ της τάχα να ξοπίσω, δεν με άφηναν να ρίξω τα δικά μου να περπατήσω. Κι αυτή, το σκόπι και χάνομαι αγρότη μου. Έφτανα τον κόσμο γω, την άφηναν, ξαπόστα να λίγο να περπατήσει κι αυτή. Όλοι ήταν παρταμένοι από 100. Στο χούφιό έμεινε η Γάκη Σταφυλιά του Γάκη Σταφυλιά, η γυναίκα, η Κόκο Ντε-

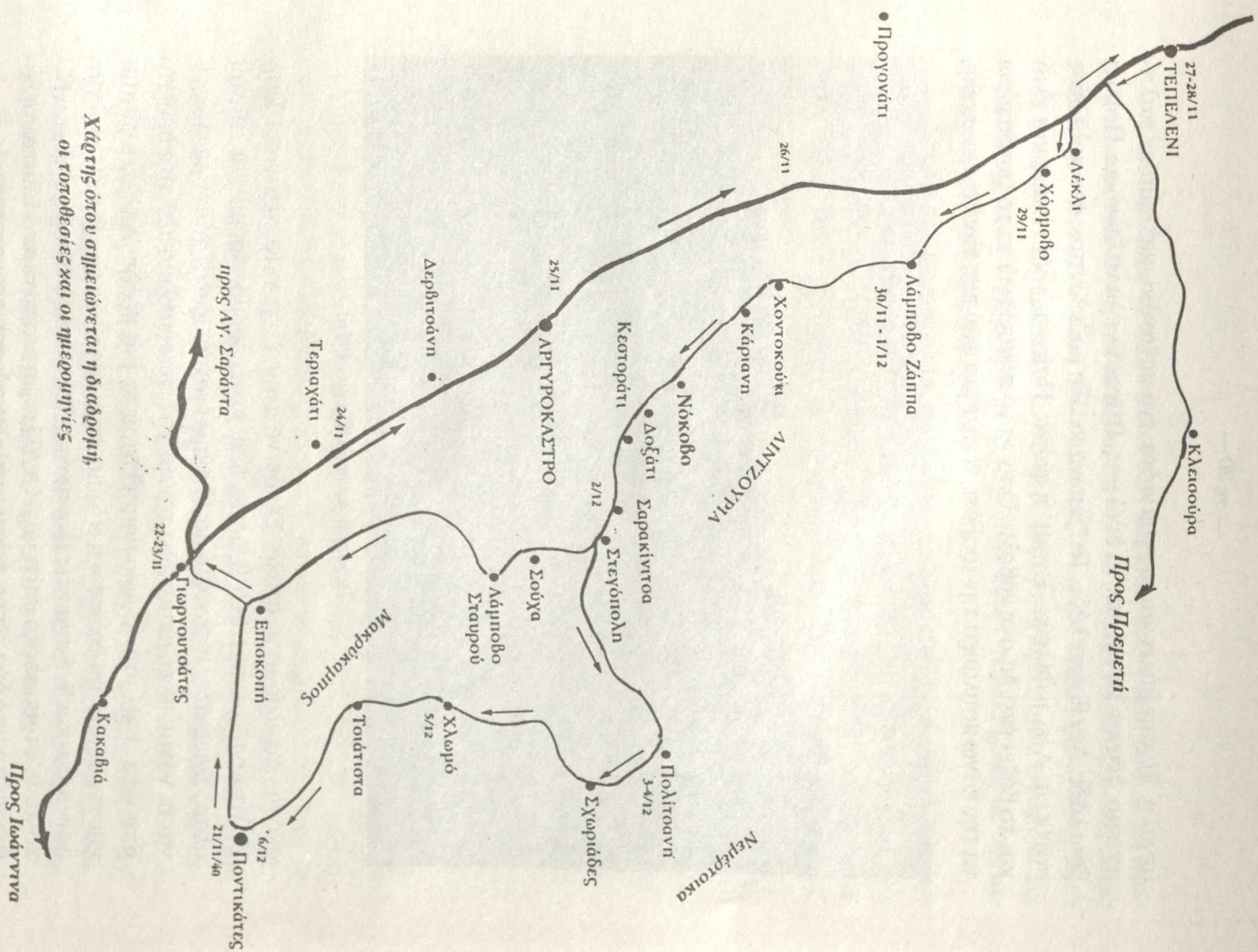
Τα ψωμιά δεν έβγαζαν. Τόβγαζε σίχνη από το φούρο. Δεν έβγαζαν απ' το τρελί. Ήτανε μια μπίμπιτσα τόσο δα μικρή, τόβγαζε μέσα η μύνα. Επ' ου δ' ου. Κακώς χάλασε. Ακούσαμε, είπαμε, πως μπίμπιτσα σε μια βιά και την πήρανε κι αυτή και δεν την άφηναν.

Τους έλεγε: πίκολο, πίκολο, μωρό, μωρό. Τιποτε αυτοί. Μπήκε μέσα ο Ιταλός και παίρνει και το πήρε όλο με τη σημαία και τόβγαζε όξω και της τόδωσε. Τιποτε άλλο. Ούτε ένα τσίλι να φουρέσει.

Το χωριό Ποντικιάς

Η Τόλμα η βιά, γυναικά ενός Τόλη Σκούττα, λεγότανε Βίτο. Αυτός ήτανε προβάτης στο χωριό, τσίμπιτσης του χωριού, εμάζεψε τα πρόβατα. Και κάθονταν σε ένα σπύτι και το μικρό ήτανε αλλοιού που το μέγαλανε, του μιλάνε. Είχε πεθάνει η γυναικά του και είχε μια κοπέλα και τόδωσε στη βιά. Και τους έλεγε η βιά: πίκολο, πίκολο. Το πήρε και η βιά, τόβγαζε σ' ένα σκαμνί. Ύστερα πήρε το μιλάνε στο δρόμο και του λέει: τι να σου κάνω, είχε και δική της παιδιά. Το πήρε ο Ιωάννης Γκρέκας στην γάστρα το παιδί και το άλλο, τόβγαζε στο σκαμνί με το κεφάλι να κρέ-

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1780-1840. ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΔΗΜΙΑΣ. Η ΒΑΡΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.

Γράφει ο κ. Αθ. Δέμος, Φιλολόγος

Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, οι κατά τόπους διοικήσεις, για την όσο το δυνατό καλύτερη και αποδοτικότερη είσπραξη της βαριάς φορολογίας (κεφαλικός φόρος, χαράτσι, φόρο κ.λπ), φρόντιζαν να οργανώσουν το φορολογικό σύστημα, όπως λέμε σήμερα, με το συμφερότερο τρόπο, ώστε να μην να μπορεί να ξεφύγει κανένας.

Στο παραπάνω χρονικό διάστημα, 1780-1840, εκτός των άλλων μέτρων, η τοπική Γενική Διοίκηση, είχε θεσπίσει και το παρακάτω σύστημα στην επαρχία Πωγωνίου ή Παλαιάς Πωγωνιανής όπως ελέγονταν τότε: Διαιρέσε τα χωριά σε ΧΑΝΕΔΕΣ. Στην τουρκική γλώσσα χανές σημαίνει σπίτι. Εδώ όμως δεν σημαίνει αυτό, αλλά περιουσιακή μονάδα ευρύτη- ρη. Το πιθανότερο είναι να περιλάμβανε την καλλιέργησιμη γη των οικογενειών που έχουν κοινή καταγωγή, πατρίδα.

Η διαίρεση των χωριών σε χανέδες εχρησίμευε ως βάση για την κατανομή των φόρων και των άλλων δαπανών που επέβαλε η ηνδιοίκηση για διάφορα έργα. Έτσι γνωρίζοντας κανείς τους χανέδες, στους οποίους ήταν διαφιρμένο ένα χωριό, μπορούσε να κρίνει με ακρίβεια το βαθμό της οικονομικής του κατάστασης, αλλά και τους κατοίκους του.

Ο Αθανάσιος Οικονομίδης διέσωσε ένα πίνακα με τους χανέδες των χωριών του Πωγωνίου σε τρία διαφορετικά χρονικά σημεία. Το 1763, το 1805 και το 1834.

	ΕΤΟΣ 1763 Χανέδες	ΕΤΟΣ 1805 Χανέδες	ΕΤΟΣ 1834 Χανέδες
ΧΩΡΙΑ			
Διπαλίτσα (Δεν υπάρχει σήμερα)	3 1/2	1 1/2	1
Οστανίτσα » » »	5	1	1
Μπουτσικό (ή Πωγωνίος)	1	1	1
Βλάχοι (Δεν υπάρχει σήμερα)	2 1/2	1 1/2	1
Μεσαριά » » »	1 1/4	1	1/2
Μπιγιοβισόδα » » »	1 1/2	3/4	1/2
Συκιά » » »	1 1/2	1	1/2
Τσαρατιλιανά (Βασιλικό)	5 1/2	4 1/2	4
Ρουψιά	3 1/2	3	2 1/2
Καξιούς	6	3	2 1/2
Βήρσανη	13	8 1/2	8 1/2
Λαχανόκαστρο (Ωραιόκαστρο)	2	2 1/2	1 1/2
Φρασιανά (Κάτω Μερόπη)	3	3	3

Μεβγεσδα (Παλαιοπυργος)	2	2	2
Ρωμπάτες (Μερόπη)	2 1/2	1 1/2	1 1/2
Κακόλακκος	1	1/2	1/2
Κρουονέρι	1/2	1/4	1/4
Σέλτση	3 1/4	3 1/2	3 1/2
Πολύτσανη	7	3 1/2	3 1/2
Σκωριάδες	6	4	4
Σωπική	12	11 1/2	11 1/2
Δρυμάδες	4 1/2	3 1/2	3 1/2
Πάρα (Δεν υπάρχει σήμερα)	1 1/2	-	-
Δολβίστα « » »	3/4	-	-
Χλωμόν	4 3/4	4	4
Μαυρόγερον	1 1/2	1	1
Τσάτιστα	2 1/2	1 3/4	1 3/4
Σταυροκιάδι	2	1 1/2	1 1/2
Βοστίνα Τούρκοι	4 3/4	3 3/4	3 3/4
(Πωγωνιανή) Χριστιανοί	3/4	3/4	1
Ποντικάτες Τούρκοι	1	-	-
Χριστιανοί	2 3/4	1 3/4	1 3/4
Ξηρόβαλτον	1 3/4	1	3/4
Μποζανίκον (Ορεινό)	1 1/2	1/2	3/4
Τεριάχι	2	1	1
Βομπλόν (Σταυροδρόμι)	2 1/2	1/2	3/4
Γκουβέρι (Φαράγγι)	1	1/2	1/2
Δολόν	4	4 1/2	4
Δελβινάκι	26	20	15 1/2
Ζαραβίνα (Λίμνη)	4	2 1/2	2
Κεράσσοβον	1/2	1/2	1/2
Μεγγουλή (Περιστέρι)	1 1/2	1 1/2	1 1/2
Στρατινίστα	3 1/2	3	2
Καλοδή	2	1 1/4	1
Δημόκορη	2	1 1/4	1
Λάβδανη	4	4	4
Κουρεμαδί	1	1	1
Καστάνιανη	1	1	1
Βαλτίστα (Αργυροχώρι)	1 1/2	1	1
Αρίνιστον (Κτίσματα)	2	2	2
Σύνολο	170	122 1/2	111 1/2

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Επινοημένοι. Το πρώτο βράδυ να ψευδαί. Τι ήταν η ψευδαί. Μας αυτο-
 λυονταν. Αθήνα. Εγώ μου είχε θα πότε οτι. Την πρώτη νύχτα, μας
 έπαινε ένας. Βρήκαμε εκεί μαρτυρία στο δρόμο, βλάπεται αλόγιστα, πη-
 γαν τον ανθρώπο καρδάρια, άδωλο έρχονταν, ένας καρδάριας τρία
 αλόγιστα άδωλο, πέντε πλάματα άδωλο. Πήγαναν προς το Αργοναύτο
 τα άδωλο γιατί οσοίονταν. Κι άδωλο πήγαναν οσαύτα.

Ερχονται οι Ισραηλῖτες ἐκεῖ σὲ μᾶς· σου ἐλγυσε καὶ τρεῖς ἐδῶ κι ἐκεῖ γὰρ κομ-
βέντα, του λέω ἐνός· Που προελάτε; Νίκο. Πάτε Αθήνα. Παντὸ πρηνόιντε
τα ἀδύνατα ἀδελὰ, του λέω. Σὺς ἔκαναν τοῦλα. Α, αὐτὸς γέλοιντε. Τα ἀδύ-
νατα ἀδελὰ που εἶναι οἱ καρβανάσιοι; Σκόσε μου ἔλγες οὐ Πάννη Νότρη,
μεῖνε ἀμνηλὰ. Σκόσε θα σε πύγουν. Που θα με πᾶνε του λέω. Αὐτ' ὅτι μᾶς
πῆγαν; Αὐτὰ ἐδῶ ἐδείξαν την αὐτρεῖά τους; Στὰ γυναικακότταδο;

Την άλλη την ημεέρα ματάκι χαλάρωα. Την άλλη την ημεέρα λοσιε το αστό-
ρημα έχοντο να μας πάθουν, έχεται ένα αυτοκίνητο φορτηγό μετέωρο.
Και λέει. Πικρόλο πάει Κάστρο, στο Αεργινάκαστρο. Άλλοι πήγαιναν,
άλλοι δεν πήγαιναν. Μη πάτε μας λέει ο Πύρινος Ράφτης. Τον είχα ξυδα-
φο. Η αδελφή μου με άλασε, με τη μάνα του Αιτη κι άλλοι ανέβηκαν στο
φορτηγό, αμόλωνε μια σκάλα κι ανέβαιναν. Οστούς προλάβαινε. Εγώ με
τη μάνα και με τη βάρβα δεν προλάβαινε. Είτανε θάβει πάλι.

Έφθε κι εγώ, πήρε και άλλους. Η αδελφή μου πάλι όφθα με τη μάνα, της νόηξης μου και τη θεία. Εγώ έφτανα με τη γιαγιά και τη μάνα και τη νόηξη. Η αδελφή ήταν 17 χρόνων. Χωρίστηκε δεν τους έδωσε πάλι. Είχε να πος θα συνελάτουν. Ένα ήταν. Εκεί από όλα τα χωριά, από Ορεινό, Ερ-
δοβάτο τρεις από το Αργιροχώρι και λίγες από το Μανωλάτοιο.

Εν τέλει ποδαγδόρομο.

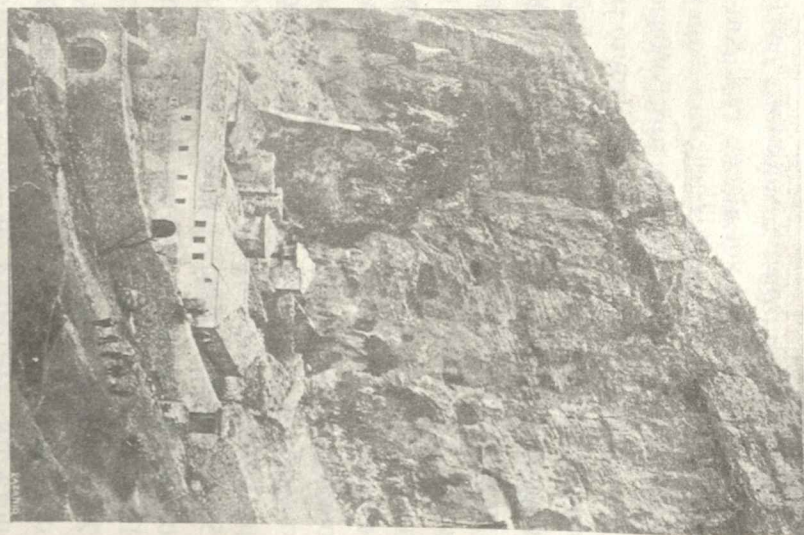
Από τη δεύτερη βραδιά οι Ιρακοί γιγίζαν, γιγίζαν μαζίγιζε ο τόπος, πηγαίναν στο Αιγυπτιακό στοίχο. Εκεί παταγίδες γεμάτες, αλόγατα, τραυματιέμενα μουλάρια. Ανοίχονταν κανονικές, Αόλιο, δυο, τρεις μέρες, πήγαμε δρόμο. Μας πήγαν 21, 21 το βράδυ, 22-23-24, πήγαμε για Κάστορο και μιά 80αριά. Πήγαμε, πήγαμε με τα πόδια. Βρίσκαμε κατασκηνοβόσεις Ιρακίτες, καζάνια, αντισόρια, παραγενοβόαμε ο Πάπης Πέτρος και ο Πάπης Νόπης στη αεροποριά για να περάσουμε τη νύχτα.

Στις 24 ελαφτε στο Τελεγκίτι. Για το Κάτογο ήταν άλλος τόπος δηλ-
 ημος. Την άλλη βραδυή φτάσαμε στο Κάτογο. Μιτράκιμε μέσα στο Κάτογο,
 φέρεται νύχα, όλο και ντεβίι. Κοιμήθηκε έξω απ' το Κάτογο.

Έβραζαν οι Ισραῖοι γεβόθια και γύζι, μαζί, φακή και μακαρόνια μαζί, τριγυλιαναν τα παιδιά και έταιγαναν σε κονεγεβοκοχούττα. Εμιάς δεν μας άφηνων να πάμε. Έλυναν οι παλίοι, οι Ισραῖοι είναι γυναικάδες, δεν αφήνουν γυναίκα. Είμασταν κατσουλιωμένες. Μέσα, μέσα έκαν' η γιαγιά μου, μέσα με; Μοε' ήταν καλο σου λέω δεν μας πείραζαν. Εκεί στη λάσπη στα χωράφια κοιμίσμασταν, δεν έβραζε, τη νύχτα έπρεπε τ' αγιάζι από το στομάχι τσοκάνιζαν τα κόκαλα. Όταν τριγυλιαννε στο Αγιονόκαстро ούτε μας συνόδευαν.

Κάπου κανέναν μας έλεγε να προχωρήσει. Μας έλεγαν να πάμε στο Κάστρο. Πήγαμε στο Κάστρο. Ύστερα μας έλεγαν να πάμε Τετράκι.

Πήγαμε στο Τσελένι. Αλλά ήτορα από το Κίστρο χάνανε κι άλλη βραδιά στην αγοράτομα. Θύρινε 28 η 29 που γράφαμε στο Τσελένι. Κίταμε δύο μέρες στο Τσελένι. Εκεί βρήκαμε ένα

Η Μονή Σπηλαίου στη Λαγκαρινίτσα.
Εδώ έμειναν στις 2/12/1940

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Επιτυχία εσημείωσε η εκδήλωση που οργάνωσε η Ένωση Πωγωνισίων Ηπείρου το Σάββατο 15 Ιουνίου στο κέντρο του Λόφου της ΕΗΜ. Παρόλο που ο καιρός δεν βοήθησε η συμμετοχή ήταν καλή και οι φανατικοί δεν άφησαν την ευκαιρία για έναν Πωγωνήσιο χορό.

Την ίδια βραδιά η Ένωση απένιμε τα βραβεία του διαγωνισμού για την καταγραφή τοπωνυμίων των χωριών μας. Για τον διαγωνισμό έστειλαν εργασίες οι κ.κ. Αθ. Δήμος συνταξιούχος φιλόλογος από Δρυμάδες, Σπύρος Παγούνης, συνταξιούχος δάσκαλος από Δολό και Αθ. Μπόλος συνταξιούχος δάσκα-

λος από Χλωμό. Οι εργασίες τους ήταν καταγραφές τοπωνυμίων του χωριού τους.

Το πρώτο βραβείο απονεμήθηκε στον κ. Αθ. Δήμο και συνοδεύτηκε με χρηματικό ποσό 150.000 δρχ. και οι κ.κ. Σπ. Παγούνης και Αθ. Μπόλος μοιράστηκαν το δεύτερο βραβείο και το ποσόν των 150.000 δρχ. Η προσπάθεια της Ένωσης ήταν να καταγραφούν τα τοπωνύμια πριν χαθούν μαζί με κείνους που ακόμη τα γνωρίζουν. Απαύτη την άποψη οι εργασίες των συμμετεχόντων έχουν σημαντική σημασία για τα χωριά τους και για τους μελλοντικούς μελετητές της Επαρχίας μας.

ΠΑΝΥΓΗΡΙ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΚΑΚΟΛΑΚΚΟ

Το Πανηγύρι που χρόνια καθιερώθηκε να γιορτάζεται στην Εκκλησία Αγίας Τριάδας που βρίσκεται στην πιο μαγευτική τοποθεσία στο Κέντρο Επαρχιακού Δρόμου κάτω από γέριες βαλανιδιές και πλούσια πρασινάδα τελέσθηκε εφέτος με μεγάλη κοσμοσυρροή προσκυνητών από τα γύρω χωριά Πωγωνιανή, Δολό, Σταυροσκιάδι, Δρυμάδες, Μερόπη, Παλαιόπυργο, Κάτω Μερόπη, Κεφαλόβρυσος, Δελβινάκι τους οποίους ευχαριστούμε για την προσφορά της.

Μετά τη Θεία Λειτουργία τελέσθηκε μέγας Αγιασμός και ακολούθησε χορός με μεγάλο κέφι που κράτησε μέχρι τις απογευματινές ώρες με το συγκρότημα Γιάννη Χαλκιά (Μέτσοι) και τραγουδιστή Γιώργο Κύρο με τα ωραία του τραγούδια. Λειτουργήσε καντίνα με μεγάλη εξυπηρέτη-

ση από τον Βασίλη Κωσταγιάννη με κρύα παγωμένη μπύρα, σουβλάκι και λοιπούς μεζέδες. Από την Αθήνα αφίχθει για το πανηγύρι ο εκ της Κοινότητάς μας Πρόεδρος Ο.Σ.Ε. κ. Χρήστος Παπαγεωργίου με την σύζυγό του Λίτσα τους οποίους ευχαριστεί η Εκκλησιαστική Επιτροπή για την συνδρομή τους στην κεντρική Εκκλησία.

Επίσης αφίχθησαν από Αθήνα ο Νικόλαος Διαμάντης οικογενειακώς και ο Λεωνίδας Σωτηρίου με τη σύζυγό του. Από Θεσ/νίκη αφίχθησαν ο Βασίλειος Θάνος με τη σύζυγό του, ο Χαράλαμπος Κολιός και οι αδελφοί Πάντου, Παναγιώτης και Ιωάννης.

Η εκκλησιαστική Επιτροπή εύχεται σε όλους χρόνια πολλά.

Η Αγία Τριάδα να τους χαρίζει υγεία και κάθε καλό.

Κακολακκίτης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΠΟΨΗ

Σε σειρά μαθημάτων για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, εκφράστηκε η άποψη για την δημιουργία και λειτουργία «περιβαλλοντικών μονοπατιών». Η όλη προοπτική εντάσσεται και στην ανάπτυξη του μικροτουρισμού, του αγροτουρισμού και άλλων παρομοίων μορφών «ηπιού τουρισμού». Είναι μια κατεύθυνση που παίρνει διαστάσεις μέσα στα πλαίσια της γενικότερης προσπάθειας βελτιώσεως και διασώσεως του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην επαρχία μας και με το πρόγραμμα LEADER στο έργο αξιοποίησης παραγγίου Κουβαρά (ανάμεσα Δολού και Πωγωνιανής) έχει πλήρη εφαρμογή αυτή η άποψη. Για το έργο αυτό ξεδεδύτηκαν κάπου 60 εκατομμύρια δραχμές και το μεγαλύτερο τμήμα διετεθή για διάνοιξη παλιών μονοπατιών και δημιουργία νέων αρκετών χιλιομέτρων.

Τα μονοπάτια αυτά είναι μέσα στο πνέυμα της άποψης δημιουργία «Περιβαλλοντικών Μονοπατιών». Το φυσικό περιβάλλον και οι προσεγμένες επεμβάσεις είναι πράγματι αντικείμενο «περιβαλλοντικής παιδείας» και είναι μέσα στην ιδέα περιβαλλοντικής προοπτικής μα και ανάπτυξης.

ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

άνοιξε και λειτουργεί
ο ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΕΛΕΒΟΣ του Περικλή
από τη Μερόπη
Στις ΣΥΚΙΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10 - Τηλέφωνο 630730

Η «ΔΗΛΩΤΗ» ΔΕΝ... ΠΕΘΑΙΝΕΙ! ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΠΟΥΛΑ ΣΤΗΝ ΤΣΕΠΗ

Πλήγμα για τα χωριά μας η ένταξη των καφεενείων στη φορολογία των «τυχερών παιγνιδιών». Και τα όργανα της Αστυνομίας και Εφορίας δεν έχασαν την ευκαιρία να κάνουν σαφάρι και στα καφεενεία των χωριών να ενημερώσουν «επί υπογραφή» τους ιδιοκτήτες καφεενείων για την νέα νομοθεσία. Κι εκείνοι υπόγραφαν και «έλαβαν γνώση» πώς για τη «δηλωτή» και κάθε παιγνίδι τράπουλας, για παράβολο 18.000 για κάθε τραπέζι που θα μαρκάρεται με αυτοκόλλητο! Και για τα πρόστιμα και τις ποινές! Και τώρα τι γίνεται; Με την τράπουλα στη τσέπη και την καρέκλα στο χέρι κι όπου μπασαράκι μοιράζονται χαρτιά! Κι αν υπάρχει καφεενείο καφέ στο πλαστικό κύπελο και ούζο στο καραφάκι κι αγγουράκι από το σπίτι και η δηλωτή συνεχίζεται.

Κάποιοι, κάποιας ηλικίας θα θυμούνται πως έτσι στα νιάτα τους έπαιζαν «τριώτα» ή «ντάμα» σημαδεμένη με κάρβουνο πάνω σε ένα μπασαράκι κάπου σ' ένα πεζούλι καβάλα και με τα πόδια κρεμασμένα! Ας φροντίζουν οι πρόεδροι να δημιουργήσουν γύρω από τα καφεενεία τέτοιες «γωνιές» για να συνεχιστεί η κύρια διασκέδαση των κατοίκων και παραθεριστών και να μην κινδυνεύουν οι καταστηματαρχές να τιμωρηθούν. Κοινοτικά πεζούλια φορητές καρέκλες, καφεδάκι στο πλαστικό κύπελο, καραφάκι και μεζέ στο χαρτί και η «δηλωτή δεν πεθαίνει» πριν πεθάνουν τα χωριά οι φοροεισπράκτορες...

ΓΙΟΡΤΗ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ ΛΑΤΣΗ ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΠΤΥΧΙΩΝ

Απλή και συγκινητική ήταν η τελετή που οργάνωσε το Σάββατο, 15 τρέχοντος, στην Πωγωνιανή οι Σχολές Λάτση με την ευκαιρία της απονομής των πτυχίων στους εφτείνους αποφοίτους του εκεί Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης που λειτουργεί στο Ίδρυμα για νέους και νέες από την ελληνική ομογένεια της Αλβανίας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο πρώην υπουργός Εξωτερικών κ. Κάρλος Παπούλιας, ο Πρόεδρος της ΠΕΤΡΟΛΑ κ. Ν. Γρηγοριάδης, η γραμματέας του ΙΑΟΑ κ. Νίκη Τζαβέλλα, ο Αντιπρόεδρος του Εθνικού Ιδρυματος Νεότητας καθηγητής κ. Σπ. Πνευματικός, ο Διοικητικός Σύμβουλος του ΙΑΟΑ κ. Άγγελος Κίτσος, ο Τεχνικός Σύμβουλος και Διευθύνων το ΚΕΚ Πωγωνιανής κ. Θ. Γάνος, τοπικοί παράγοντες, γονείς των μαθητών κ.α.

Σε σύντομο απολογισμό εκ μέρους του ΙΑΟΑ ο κ. Α. Κίτσος ανέφερε ότι, εκτός των νέων Τμημάτων φανοποιών και ξυλουργών από το νέο έτος θα λειτουργήσει και τμήμα Πληροφορικής. Επίσης προετοιμάζονται άλλοι 40 απόφοιτοι του ΚΕΚ για επαγγελματική εγκατάσταση στην Αλβανία με μέσα και εξοπλισμό εργαστηρίων που θα τους παράσχει το Ίδρυμα Λάτση.